

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 23 stycznia 2018 r.

Pozycja 3

POSTANOWIENIE z dnia 21 września 2017 r. Sygn. akt Ts 145/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Leon Kieres,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej D.M. w sprawie zgodności:

wyroku Sądu Apelacyjnego w K. z lutego 2015 r. z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W sporządzonej przez adwokata skardze konstytucyjnej, wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 20 lipca 2017 r. (data nadania), D.M. (dalej: skarżący) zarzucił niezgodność wyroku Sądu Apelacyjnego w K. z lutego 2015 r. z art. 45 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została złożona w związku z następującym stanem faktycznym. Wyrokiem z czerwca 2014 r. Sąd Okręgowy w K. zasądził na rzecz skarżącego jako powoda określone kwoty, a w pozostałym zakresie oddalił powództwo. Na skutek apelacji obu stron Sąd Apelacyjny w K. wyrokiem z lutego 2015 r. uwzględnił apelację pozwanych i zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że powództwo oddalił, oraz oddalił apelację powoda. Postanowieniem ze stycznia 2017 r. Sąd Rejonowy w K. zwolnił skarżącego od kosztów sądowych w całości i ustanowił dla niego pełnomocnika z urzędu w osobie adwokata, którego wyznaczy Okręgowa Rada Adwokacka w K., celem sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej w sprawie zakończonej przez Sąd Apelacyjny w K. Zarządzeniem z lutego 2017 r. dziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w K. wyznaczył pełnomocnika z urzędu.

Pełnomocnik otrzymał powyższe zarządzenie 7 lutego 2017 r. W dniu 8 maja 2017 r. pełnomocnik z urzędu wniósł do Sądu Rejonowego w K. skargę konstytucyjną wraz z pismem przewodnim. Zarządzeniem sędziego Sądu Rejonowego w K. skargę konstytucyjną wraz z pismem przewodnim przesłano 20 lipca 2017 r. (data nadania) do Trybunału Konstytucyjnego.

Trybunał Konstytucyjny ustalił z urzędu, że ostateczne orzeczenie w sprawie zostało doręczone pełnomocnikowi skarżącego 15 maja 2015 r. Skarżący 2 czerwca 2016 r. złożył wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia skargi konstytucyjnej w związku z wyrokiem z lutego 2015 r. Wniosek został złożony do niewłaściwego sądu – do

Sądu Okręgowego w K., a nie do sądu rejonowego miejsca zamieszkania skarżącego. Sąd okręgowy, po stwierdzeniu swojej niewłaściwości, przekazał zarządzeniem z sierpnia 2016 r. wniosek skarżącego do Sądu Rejonowego w K.

Zdaniem skarżącego wyrok Sądu Apelacyjnego w K. z lutego 2015 r. jest niezgodny z art. 45 Konstytucji, ponieważ zostało naruszone jego prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy. Jak wskazano w uzasadnieniu skargi: „zaskarżam wyrok zmieniający wyrok sądu I instancji przede wszystkim poprzez brak realizacji uprawnienia do skorzystania z instytucji ławników w zakresie, w jakim zrównani oni są w prawach z sędzią, naruszyło to (...) prawo do rzetelnego sądu”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygania. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań, jest oczywiście bezzasadna, a także gdy zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 59 ust. 1 pkt 2-4 u.o.t.p. TK.

Przedmiotem skargi zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji może być ustawa lub innego akt normatywny, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach skarżącego albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji.

Skarga nie może zatem dotyczyć orzeczenia. Tymczasem profesjonalny pełnomocnik zarzucił, że to wyrok Sądu Apelacyjnego w K. z lutego 2015 r. jest niezgodny z art. 45 Konstytucji.

Już z tego względu wniesiona skarga konstytucyjna jest niedopuszczalna, a jej zarzuty – oczywiście bezzasadne.

Niezależnie od powyższego Trybunał stwierdza, że skarga konstytucyjna została wniesiona z przekroczeniem terminu. Zgodnie bowiem z art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK skarga konstytucyjna może być wniesiona po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, w ciągu 3 miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia.

W myśl art. 44 ust. 3 pkt 1 u.o.t.p. TK złożenie wniosku, o którym mowa w ust. 2, wstrzymuje bieg terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej. Wznowienie biegu tego terminu następuje pierwszego dnia po dniu doręczenia adwokatowi lub radcy prawnemu rozstrzygnięcia właściwego organu o wyznaczeniu go pełnomocnikiem skarżącego.

Wyrok z lutego 2015 r. został doręczony pełnomocnikowi skarżącego 15 maja 2015 r. Od następnego dnia rozpoczął bieg trzymiesięczny termin do wniesienia skargi konstytucyjnej, który upłynął 15 sierpnia 2015 r. Skarżący 2 czerwca 2015 r. złożył do niewłaściwego sądu wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia skargi konstytucyjnej (do sądu okręgowego zamiast do sądu rejonowego swego miejsca zamieszkania). Dopiero 25 sierpnia 2016 r. sąd okręgowy, który stwierdził swą niewłaściwość, przekazał wniosek do sądu właściwego. Jednak od 26 sierpnia 2016 r. bieg terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej nie mógł zostać wstrzymany, bowiem upłynął przeszło rok wcześniej, tzn. 15 sierpnia 2015 r. Nawet gdyby hipotetycznie założyć, że wniesienie w 2 czerwca 2015 r. do niewłaściwego sądu wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu mogło wstrzymać bieg terminu do złożenia skargi konstytucyjnej, to środek prawny został wniesiony z przekroczeniem trzymiesięcznego terminu. Jeśliby uznać, że termin biegł od 16 maja 2015 r. do 2 czerwca 2015 r.,

a ponownie rozpoczął bieg 8 lutego 2017 r., czyli dzień po doręczeniu pełnomocnikowi z urzędu zarządzenia o wyznaczeniu go w sprawie, to w 2015 r. upłynęło już 18 dni tego terminu, zatem w 2017 r. należało złożyć skargę w ciągu 72 dni, czyli najpóźniej 21 kwietnia 2017 r. Tymczasem fachowy pełnomocnik nie tylko wniósł skargę dopiero 8 maja 2017 r., ale zamiast do Trybunału Konstytucyjnego złożył ją do Sądu Rejonowego w K. Dopiero data nadania jej 20 lipca 2017 r. do Trybunału Konstytucyjnego może być uznana za datę wniesienia.

Przechodząc do oceny zarzutów naruszenia art. 45 Konstytucji, Trybunał stwierdza, że w istocie dotyczą one art. 45 ust. 1 (prawo do sądu) a nie art. 45 ust. 2 (zasad jawności rozprawy) i wyjaśnia, że prawo do sądu nie obejmuje prawa do rozpatrzenia sprawy w określonym składzie (w tym w składzie ławniczym) albo przez sąd wybranej przez skarżącego instancji. Nie istnieje konstytucyjne prawo do rozpatrzenia sprawy w I instancji przez konkretny sąd (okręgowy, a nie rejonowy), podobnie jak nie ma „lepszyc” (wieloosobowych) i „gorszych” (jednoosobowych) składów sądu (zob. postanowienia TK z: 13 marca 2012 r., Ts 209/11 i 26 września 2012 r., Ts 209/11; OTK ZU nr 5/B/2012, poz. 454 i 455 oraz 11 września 2013 r., Ts 26/13 i 11 marca 2014 r., OTK ZU nr 2/B/2014, poz. 135 i 136, a także 11 września 2015 r., Ts 328/14 i 22 stycznia 2016 r., Ts 328/14, OTK ZU nr B/2016, poz. 68 i 69). W związku z powyższym oczywiście bezzasadne są zarzuty naruszenia art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Mając powyższe na względzie, Trybunał Konstytucyjny, na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 i 3 u.o.t.p. TK, postanowił odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.